

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

מ"א.

עין משפט נר מצוה

סג א מ"א פ"ג מהלכות
מלכים הלכה ט:

א) לעיל כה. קדושין ט: פ"ט, ט) גני העוקף ערך של ד' ש"ל, א) נפ"י א"ר של דגים וזמנתה פ"י דגים קטנים ערוך ערך מנוי ואפשר דק"ל ע"כ מנוי ד"ה מנוי כו' וכן בשמ"ק: פ"י מ"ש"י על מנוי דגים ז' בקרא מכיז ראה לא חנית המלך ואת נפתת הים.

גליון הש"ס

רש"י ר"ה בור ובימה וכו' ובשאר בירושלמי דוד. ה"י איתא בירושלמי פ"א דקטוה:

הגהות הב"ח

א) גמ' אמר להו גואל הדם וכו' אמר להו ה"ו ה"ו להלו' וכו' אמר להו השתא דזופין: (כ) שם אמר להו עמשה מורד: (א) רש"י ד"ה מנוי דגים קטנים. י"ז וכן בע"פ רש"י דף טו:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א) גמ' אמרו ליה ליה:

מוסף רש"י

ילדים. בתורה ה"ו לוד בחילומיו ולא היו בני קדושים ע"י בני יפת תואר. משם שלקחו אשם ישאל בתלמודה כתיב (דברים כל) והשתא אל מן ביתך. ופמ"ק כן כ"י טעמים משפטי העמים (ע"פ) מספרי קומי ומגדלי בלורית. מחמורי פרט (ע"פ) משום דרוד גרשה וצדקה. דוד גרש יואב להיות מללית על הצלף לפי עשה משפט זקקה. ויאב גרש לוד לעשות משפט זקקה לפי שהוא דן ויאב שטר ויורה על ידו. ועוד מתוך שז"ש עסק במלמטה לא היה דוד טורח כן וכו' פסוק לשפוט צדק (שמואל ב ב טו).

רבינו חננאל

במשיח ה' וחסר לחם זה היידין שאמר וארוחו ארוחת אמר יינתנו לו מאת המלך דבר יום ביומו: פודגרא. בלש"י יום אלנקרם פודגרא. איתיה לויאב ודיינהו א"ל נוגאל הדם דעשאל הוין מאי טעמא [דכתיב] ויפת בדם עשהאל אחי אמרו יידין אבנר. לעמשא ב יתא מאי קטלתיה א"ל עמשה מורד במלכות הוה ש"א עמשה ויחורן בן המורד אשר עירו א"ל עמשה אבין ורקין מיעוטיין דרש דאשכחתינהו דפתחו במסכת אמר כתיב ביהושע כל איש אשר ימדה את פך וכו' יכיל אפילו לדברי תורה ישמע ת"ל רק חזק ואמץ וכו' קרא אחריכא רק חזק ואמץ

הוא נועה ולא נטה. נוח לך להיות מן המקוללים ולא מן המקוללים לפי שסוף קללת חוס לשון אל המקלל: היה לו. לאצנר להציל את עצמו בלמד מאיבריו של עשאל ולא יברגו דהכי אמרינן [בצן סורר ומורה] [לקמן דף ע"ד]. רודף אחר תצירו להכריז ויכול זה להציל את עצמו בלמד מאיבריו של רודף ולא עשה כן אלל חזר כנגדו והכריז נהרג עליו: אמרו ליה לא יכיל ליה. אצנר לכון בלמד מאשר איבריו: כנגד כלל חמישי: אמר ליה ניוול לאצנר. דינו של אצנר פטור אמה עליו: איני ורקין דרש.

הוא לוטא ולא תהא לאמה לאתוה ליואב דייניה אמר ליה מאי טעמא קטלתיה לאבנר אמר (א) ליה גואל הדם דעשאל הואי עשאל רודף הוה אמר ליה ה"ו להצילו באחד מאבריו (א) אמר ליה לא יכיל ליה א"ל השתא בדופן חמישית כיון ליה דכתיב יוכיחו אבנר באחרי החנית אל החומש וא"ר יוחנן בדופן חמישית במקום שמרה וכבר תלויין בן באחד מאיבריו לא יכיל ליה אמר ליה ניוול אבנר מאי טעמא קטלתיה לעמשה אמר (א) ליה עמשה מורד במלכות הוה דכתיב יוכיחו אבנר באחרי החנית אל החומש וא"ר יוחנן בדופן חמישית במקום שמרה ולא נטה אמר רבי יוסי ברבי חנינא אמר עדיין איצטגוניני של דוד קיימין (א) דאמר רב יהודה אמר רב ארבע מאות ילדים היו לו לדוד כולן בני יפת תואר היו ומגדלי בלורית היו ומהלכין בראשי הגייסות היו והן הן בעלי אגרופין של דוד כהנא דרבי אבא בר כהנא דאמר רבי אבא בר כהנא אילמלא דוד לא עשה יואב מלחמה ואילמלא יואב לא עסק דוד בתורה דכתיב (ע"פ) ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו ויואב בן צרויה על הצבא מה טעם דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו משום דיואב על הצבא ומה טעם יואב על הצבא משום דדוד עושה משפט וצדקה לכל עמו (ע"פ) ויצא יואב מעם דוד וישלח מלאכים אחרי אבנר וישיבו אותו מבור הסירה מאי בור הסירה אמר רבי אבא בר כהנא בור וסירה גרמו לו לאבנר שיהרג (ע"פ) ויטהו יואב אל תוך השער לדבר אתו בשלי אמר רבי יוחנן שדנו דין סנהדרי א"ל מ"ט קטלתיה לעשאל עשאל רודף היה היה לך להצילו באחד מאיבריו לא יכילי ליה השתא בדופן חמישית כוונת ליה באחד מאיבריו לא יכלת ליה לדבר אתו בשלי אמר רב יהודה אמר רב על עיסקי (ע"פ) שלו (ע"פ) יוכיחו שם אל החומש אמר רבי יוחנן בדופן חמישית מקום שמרה וכבר תלויין בו (ע"פ) והשיב ה' את דמו על ראשו אשר פגע בשני אנשים צדיקים וטובים מהם ולא עשו באיגרת עשה (ע"פ) עמשה לא נשמר בחרב אשר ביד יואב (ע"פ) ויקבר במדבר אטו ביתו מדבר הוא אמר רב יהודה אמר רב כמדבר מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יואב מופקר לכל דבר אחר כמדבר מה מדבר מנוקה מגול ועריות אף ביתו של יואב מנוקה מגול ועריות (ע"פ) ויואב יחיה את שאר העיר אמר רב יהודה אפילו (ע"פ) מוניני וצחנתא טעים פרים ליה:

הדרן עלך נגמר הדין

הדרן עלך נגמר הדין

מ"א טעמא קטלתיה לעמשה. ואס תאמר היאך נמתייב יואב צמאי דקטליה לעמשה הא צעי המראה ואפילו למ"ד חזר אינו נרין המראה כהא לא היה חזר בדבר זה שהיה חזרו מורד במלכות וה"ל שוגג וי"ל ללא נמתייב אלל משום הוא גופיה דהוה מורד במלכות:

הדרן עלך נגמר הדין

הדרן עלך נגמר הדין

הדרן עלך נגמר הדין

הדרן עלך נגמר הדין

הדרן עלך נגמר הדין

תורה אור השלם

1. ויקראן לטור ויבדו אבנר באחרי החנית אל החמש והצא החנית מאחרי ויפל שם ויקט תחתי וידו כל הבא אל המקום אשר נפל שם עשהאל וימת ויעמדה: שמואל ב ב כג 2. ויאמר המלך אל עמשה הוועק לי את איש יהודה שלשת ימים ואתה פה עמד: ויפל עמשה להוועק את יהודה ויחזר בן המועד אשר יעדו: שמואל ב ב ד-ה 3. כל איש אשר ימדה את פך ולא ישמע את הדין לכל איש תצונו ימת רק חזק ואמץ: והושע א ח 4. והשמעה באה עד יואב כי יואב נטה אחרי אדניהו ואחרי אבשלום לא נטה וקם יואב אל אדניו ויחזק בקרנות המזבח: מלכים א ב כח 5. וימלך דוד על כל ישראל ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו: ויואב בן צרויה על הצבא ויהושפט בן אחילוד מוכרי: שמואל ב ב ט-טז 6. ויצא יואב עם דוד וישלח מלאכים אחרי אבנר וישיבו אותו מבור הסירה וידו לא יקטע: שמואל ב ב כז 7. ויקם אבנר חזרון וישוה יואב אל תוך השער לדבר אתו בשלי ויבדו שם החמש ויקט בדם עשהאל איתיה: שמואל ב ב כז 8. והשיב ה' את דמו על ראשו אשר פגע בשני אנשים צדיקים וטובים מהם ולא עשו באיגרת עשה (ע"פ) עמשה לא נשמר בחרב אשר ביד יואב (ע"פ) ויקבר במדבר אטו ביתו מדבר הוא אמר רב יהודה אמר רב כמדבר מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יואב מופקר לכל דבר אחר כמדבר מה מדבר מנוקה מגול ועריות אף ביתו של יואב מנוקה מגול ועריות (ע"פ) ויואב יחיה את שאר העיר אמר רב יהודה אפילו (ע"פ) מוניני וצחנתא טעים פרים ליה: דברי הימים א יא ח

רבינו חננאל (המשך)

הלכו להביא מים מן הבור ושכחו שם בבור. ובה דוד ומנאם בבור של מים לרקוח אהל הצפחת והחנית הגה אמת בבור נשאריו כנף מעילו מה תאמר בו א"ל כנף מעילך בסירה הוערת כלומר נסבך בקוצים ונתחך ומצאו דוד ורקחו משם. וכיון שלא הניחו אבנר להפתיים לדוד נענש עליהן וחוה פ"י בור וסירה גרמו לו לאבנר שיהרג. אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב ויטהו יואב אל תוך השער לדבר אתו בשלי. על עסקי השל. פ"י שאלה שאלו בענין הליצה כדכתיב של נעלך מעל רגליך. אשר פגע בשני אנשים צדיקים וטובים מהם ולא עשו באיגרת עשה (ע"פ) עמשה לא נשמר בחרב אשר ביד יואב (ע"פ) ויקבר במדבר אטו ביתו מדבר הוא אמר רב יהודה אמר רב כמדבר מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יואב מופקר לכל דבר אחר כמדבר מה מדבר מנוקה מגול ועריות אף ביתו של יואב מנוקה מגול ועריות (ע"פ) ויואב יחיה את שאר העיר אמר רב יהודה אפילו (ע"פ) מוניני וצחנתא טעים פרים ליה: דברי הימים א יא ח